

Asia: Pihlajamäki-seura ry:n muistutukset Helsingin yleiskaavaluonnokseen 2016.

Pihlajamäki on moderni arvolähiö. Kansainvälinen, nykyarkkitehtuurin tutkimukseen ja suojeluun keskittyvä DOCOMOMO-järjestö valitsi Pihlajamäen 1980-luvulla luetteloonsa edustamaan [arvokkainta suomalaista lähiörakentamista](#) (liite 1). Myös Pihlajamäen luontoarvot ovat merkittävät.

Pihlajamäen suojelu: asemakaava, talot ja maisemat

Museoviraston ”Rakennettu kulttuuriympäristö 2000-tietokantaan Pihlajamäki liitettiin valtakunnallisesti merkittävänä kulttuurihistoriallisena ympäristönä. Pihlajamäki on koko Suomen mittakaavassa poikkeuksellisen hyvin säilynyt aikakautensa arvorakentamisen tuote. Sen arkkitehtuurinen kokonaisuus ja [luonnonmuotojen ja ilmansuuntien mukainen rakentaminen](#) edelleen leimaa aluetta ja luo asumisviihtyvyyttä (liite 2)

Useita vuosia kestäneen [talokohtaisen tutkimustyön ja korjausohjeiden](#) (liite 3) jälkeen kaupunkisuunnitteluvirasto esitti 1960-luvulla rakennetulle alueelle [suojelukaavaa, joka hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa](#) 26.9.2007 (liite 4) ja sai lainvoiman 11.6.2010. Asuinrakennusten ja professori Kivisen asemakaavan lisäksi [myös maisema säilytettiin kaavalla](#), sillä se oli olennainen osa Pihlajamäen suunnittelua. Pihlajamäen suojelualueella on myös [Helsingin ensimmäinen arkkitehtuuripolku](#) (liite 5).

Nyt esillä oleva yleiskaavaluonnos ohittaa ison osan näistä kriteereistä, kun koko ainutlaatuinen lähiö on merkitty asuntorakentamiseen. On erittäin valitettavaa, että rakentamista on voimakkaimmin ohjattu lähiön vähille metsä- ja puistoalueille. Pihlajamäki-seura ei voi hyväksyä suojelukaava-alueen kaavoittamista rakennusmaaksi.

Aarnikanmäki, pohjoinen arvometsä ja viherreitit

Pihlajamäessä metsiä on vain kapeina juonteina tonttien välissä. Yleiskaavaehdotuksessa nämä alueelle ominaiset sisäiset viherreitit on merkitty rakentamisella. Virkistysalueet ja viherreitit ovat keskeinen osa suojeltua Pihlajamäkeä ja niillä on erityinen merkitys Pihlajamäen luonteelle ja asukkaille. Vuoden 2013 [alue- ja luonnonhoitosuunnitelmassa reitistöä ollaan edelleen kehittämässä](#) (liite 6). Viherreitit on säilytettävä.

Suurin muutaman hehtaarin kokoinen metsäalue on suojelukaavaan kuuluva Aarnikanmäki. Se on [suojeltu arvokkaana maisema-alueena ja lisäksi siellä sijaitsee viisi laajaa, muinaismuistolaita suojeltua](#) kiinteää suojelukohdetta ja tykkietä (liite 7). Kartta kohteista löytyy arkeologi John Lagerstedtin yleiskaavaa varten tehdystä luettelosta sivuilta 112, 113 ja 115. Suojelukohde x5 on kuvailtu lyhentäen:

”Aarnikanmäen luoteiskulmalla on taisteluhautaa noin 20 m, louhittuja tai kaivettuja sekä betonoituja. Kallion pohjoissivulla, jyrkässä rinteessä on yhdyshauta, jossa kaivannon reunat on rakennettu porrasmaisesti nouseviksi katteen asentamiseksi. Rakenne on ainoa laatuun pääkaupunkiseudun linnoitteilla.”

Helsingin kaupunkisuunnittelulautakunta teki asemakaavan muutosehdotuksen vuonna 1987, jossa ehdotettiin Aarnikanmäen kaavoittamista asuntorakentamiseen. Helsingin museoviraston voimakkaan myönteinen kanta muinaismuistojen säilyttämisen puolesta kaatoi hankkeen. Rakennustontti siirtyi Liusketien varteen (Kaupunkisuunnittelulautakunta kirje/1196/2, 1.12.1988).

Tähän lausuntoon ja seuraaviin perusteluihin vedoten Pihlajamäki-seura vaatii Aarnikanmäen säilyttämistä nykyisellään.

- Aarnikanmäki linnoituslaitteineen ja tykkiteineen on muinaismuistolailla suojeltu arvokohde. Täällä sijaitsee mm. Helsingissä ainutlaatuinen porrasmaisesti nouseva yhdyshauta.
- Alue Aarnikanmäen laelta Kehä I:n suuntaan on määritelty [Pihlajamäen vuoden 2013 alue- ja luonnonhoitosuunnitelmassa arvometsäksi](#) (liite 6).
- Aarnikanmäen luoteisrinteessä ovat Suomen vanhimmat hiidenkirnut [Aarnipata ja Rauninmalja, jotka on suojeltu luonnonmuistomerkkeinä vuonna 1995.](#) (liite 8)

Rapakivenpuisto

Aarnikanmäkeä vastapäätä jatkuu jyrkkä, puustoinen kalliorinne, joka sisältyy suojelukaavaan. Siihen on louhittu isot luolastot, joiden kautta ohjataan pohjoisesta jätevedet edelleen puhdistamolle ja jopa keskustaan asti. Samaan luolastojonoon on vedetty Venäjältä tuleva maakaasuputki. Myös kyseiselle alueelle on merkitty runsasta rakentamista, vaikka tämä kallio on ontto. Pihlajamäki-seura haluaa säilyttää alueen luonnonmukaisena.

Liikunta- ja ulkoilualueet

Alueella on Pihlajamäen pääulkoilu- ja -pyöräilyreitti sekä liikunta-alueet (tenniskenttä, jääkiekkokaukalo ja keinonurmella päällystettyjä jalkapallokenttiä, talvella luistinrata). Pihlajamäki-seura korostaa, että jo rakennetut liikuntapaikat tulee säilyttää tai laajentaa.

Maasälvänpuisto, Kiillepuisto

Alkuperäiset 60-luvun puistot Kiillepuisto ja Maasälvänpuisto ovat pieniä ja ne ovat suojeltuja korkealla suojeluarvolla. Puistoissa on päiväkodit ja leikkikentät uima-altaineen, jotka vievät suurimman osan pinta-alasta. Maasälvänpuistossa on myös leikkipuistorakennus ja pelikenttiä. Näiden puistojen käyttötarkoitus lasten hoito- ja ulkoilupaikkana tulee ehdottomasti säilyttää.

Palstaviljelyalueet

Aarnikanmäen alaosassa, Kehä I rajoittuen, on vanha Pukinmäen kartanon peltoalue, joka on ollut asukkaiden palstaviljelyalue 1960-luvulta lähtien. Suurempi viljelypalsta-alue on Pihlajamäen puistossa, rajautuen Longinojaan ja ala-asteen tonttiin. Asukkaille tärkeät palsta-alueet uhkaavat jäädä rakentamisen alle.

Porraskallio

Porraskallio on Pihlajamäen maamerkki etelästä saavuttaessa, ja suosittu näköalakallio.

Kivenhakkaajien jäljiltä upea kallio on muotoutunut porrasmaiseksi. Sen laella on pieni suo jossa kasvaa lakkaa. Joissain aiemmissa asemakaavoissa kallio on merkitty suojelluksi. Alue ansaitsee suojelun ja seuran mielestä se pitää säilyttää porraskalliona. Uudessa yleiskaavaehdotuksessa se on tonttimaata.

Koillisten kaupunginosien 1970-luvulla aikaansaama Helsinki-puisto Vantaan varrelta Kaivopuistoon on kaluttunakin paikoitellen säilynyt kartalla ja muodostaa hyvän rungon Kansalliselle kaupunkipuistolle, jos sellainen joskus perustetaan. Seura kannattaa Helsinki-puiston kehittämistä Kansalliseksi kaupunkipuistoksi.

Pihlajamäki-seura on alueen asukkaiden ja toimijoiden edunvalvoja

Seuran tavoitteena on, että oma, arvokas asuinalue säilyy myös jälkipolville eheänä kokonaisuutena.

Seura ymmärtää hyvin pääkaupungin kehittämistarpeen ja on valmis rakentavaan vuoropuheluun Pihlajamäen kehittämisestä kaupunkisuunnittelulautakunnan kanssa.

Pihlajamäki-seura ry
hallitus
Ulla Artte, puheenjohtaja

Liite 1: http://www.rakennustieto.fi/lehdet/ry/index/lehti/P_233.html

Liite 2: <http://pihlajamaki.info/pihlajamen-lhilehti-mainmenu-937/historia-mainmenu-943/2191-nkalakaupunki-kalliomaastossa>

Liite 3:

http://www.hel.fi/hel2/ksv/Rakentamistapaohjeet/pdf/Pihlajamaen_korjaustapaohjeet_2007.pdf

Liite 4: http://pihlajamaki.info/images/stories/pdf/asemakaavan_muutos_tiivistelma.pdf

Liite 5: http://www.hel.fi/hel2/kanslia/pihlajamaki_arkkitehtuuripolku/

Liite 6: http://www.hel.fi/static/hkr/julkaisut/2013/Pihlajamaki_alsu_web.pdf

Liite 7: <http://pihlajamaki.info/pihlajamen-lhilehti-mainmenu-937/historia-mainmenu-943/2822-maalinnoitusketjun-porrasmaiset-yhdyskytyt-pihlajamess>

Liite 8: <http://pihlajamaki.info/hiidenkirnut-aarnipata-ja-rauinmalja-oikopolkuja-1017>

<http://pihlajamaki.info/pihlajamen-suojelu-oikopolkuja-1038>